

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРАСНОАРМІЙСЬКИЙ ІНДУСТРІАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ
ДЕРЖАВНОГО ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
«ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

**СУЧАСНІ АСПЕКТИ МЕХАНІЗАЦІЇ ТА
АВТОМАТИЗАЦІЇ ЕНЕРГОЄМНИХ
ВИРОБНИЦТВ**

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
II регіональної науково-практичної конференції**

25 квітня 2013 р.

Красноармійськ – 2013

Сучасні аспекти механізації та автоматизації енергоємних виробництв. Збірник матеріалів II регіональної науково-практичної конференції, Красноармійський індустріальний інститут ДВНЗ ДонНТУ, 25 квітня 2013 р. – Донецьк: ТОВ «Цифрова типографія», 2013. – 300 с.

У збірнику представлені праці учасників II регіональної науково-практичної конференції «Сучасні аспекти механізації та автоматизації енергоємних виробництв», яку провела кафедра «Електромеханіки і автоматики» Красноармійського індустріального інституту ДВНЗ ДонНТУ. Основні напрямки роботи конференції – гірничча механіка, електрообладнання та енергопостачання сучасних енергоємних виробництв; геометричне та комп'ютерне моделювання об'єктів, явищ, процесів і технологій; геомеханічні проблеми розробки корисних копалин та охорона праці; соціальні, економічні та організаційні аспекти життєдіяльності енергоємних виробництв.

Редакційна колегія повідомляє, що автори публікацій несуть відповідальність за достовірність поданої інформації, зміст матеріалів, їх мовно-стилістичне оформлення.

Кушнир У.Л.; Сынков В.Г., д.т.н. (КИИ ДонНТУ) ПЕРСПЕКТИВЫ СОЗДАНИЯ ГОРНОПРОХОДЧЕСКОЙ ТЕХНИКИ НОВОГО ПОКОЛЕНИЯ	63
Лопашов Е.Н., Шовкалюк Д.В.; Зинovieв С.Н., к.т.н. (КИИ ДонНТУ) РОЛЬ ТЕПЛОЭЛЕКТРОСТАНЦИЙ В ЭНЕРГЕТИКЕ УКРАИНЫ	67
Лященко Н.А.; Чашко М.В., к.т.н. (КИИ ДонНТУ) СОЛНЕЧНЫЙ ЭНЕРГОБЛОК	70
Лященко Н.А.; Чашко М.В., к.т.н., Зинovieв С.Н., к.т.н. (КИИ ДонНТУ) ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ АЛЬТЕРНАТИВНОЙ ЭНЕРГЕТИКИ	72
Маркин А.Д., д.т.н.; Кононенко Е.Ю. (ДонНТУ) ОСОБЕННОСТИ ПРИМЕНЕНИЯ ЭРЛИФТНЫХ УСТАНОВОК В СИСТЕМАХ ГИДРОЗОЛОШЛАКОУДАЛЕНИЯ ТЭС	75
Немцев Э.Н. (КИИ ДонНТУ) ОПРЕДЕЛЕНИЯ ФАКТИЧЕСКОГО СОСТОЯНИЯ ЭЛЕМЕНТОВ ГОРНЫХ МАШИН С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ СРЕДСТВ НЕРАЗРУШАЮЩЕГО КОНТРОЛЯ	79
Парфьонова Е.В., Подлесный А.А.; Зинovieв С.Н., к.т.н. (КИИ ДонНТУ) АВТОМАТИЗАЦИЯ УЧАСТКОВОГО ВОДООТЛИВА	82
Сидорова Г.С.; Рак О.М. к.т.н. (КП ДонНТУ) ОСОБЛИВОСТІ РОЗРАХУНКУ ТРАНСФОРМАТОРНИХ ПІДСТАНЦІЙ В ШАХТНІЙ МЕРЕЖІ 1140 В	84
Сынков В.Г., д.т.н.; Мартищенко О.Ю. (КИИ ДонНТУ) КРАТКИЙ АНАЛИЗ СПОСОБОВ ВЫЕМКИ УГЛЯ ДЛЯ УСЛОВИЙ ШАХТ ДОНБАССА	87
Сынков В.Г., д.т.н.; Мартищенко О.Ю. (КП ДонНТУ) ПРО МОЖЛИВІСТЬ ДОРОБКИ ПЛАСТА k_3 ВП «ШАХТА НОВОГРОДІВСЬКА 1/3» АГРЕГАТОМ ФРОНТАЛЬНОГО ШНЕКОВОГО ВІЙМАННЯ	91
Тахтаров Е.В.; Сынков В.Г., д.т.н. (КИИ ДонНТУ) ШАХТНЫЕ ПОДЪЕМНЫЕ УСТАНОВКИ С ТОМОЗНЫМИ СИСТЕМАМИ ДИСКОВОГО ТИПА	94
Триллер Е.А. к.т.н.; Приймак А.С. (КИИ ДонНТУ) ИСПЫТАНИЕ СЕКЦИОННЫХ НАСОСОВ ПОСЛЕ РЕМОНТА В УСЛОВИЯХ ШАХТНЫХ МАСТЕРСКИХ	98
Триллер Е.А. к.т.н.; Шестаченко С.В. (КИИ ДонНТУ) ШАХТНЫЙ ВОДООТЛИВ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ СТРУЙНЫХ НАСОСОВ	102
Холоша А.С. (ДонНТУ) ОПРЕДЕЛЕНИЕ ОБОБЩЕННЫХ ПАРАМЕТРОВ ВОДООТЛИВНОЙ УСТАНОВКИ С САМОСМЫВАЮЩИМИСЯ ВОДОСБОРНИКАМИ	106
Хорольський А.О., Немцев Е.М. (КП ДонНТУ) ЗМІНА ВЛАСТИВОСТЕЙ ГІРНИЧО-ШАХТНОГО ОБЛАДНАННЯ З ЧАСОМ ПІД ВПЛИВОМ УМОВ ЕКСПЛУАТАЦІЇ	112
Хорольський А.О., Ситник О.С., науковий керівник – Немцев Е.М. (КП ДонНТУ) РОБОТА НАСОСІВ ГІРНИЧИХ ПІДПРИЄМСТВ З ПІДПОРОМ НА ВХОДІ	116
Чернишев В.І. (КП ДонНТУ) УДОСКОНАЛЕНЕ РЕЛЕ НАВАНТАЖЕННЯ ДЛЯ АВТОМАТИЗАЦІЇ ПЕРІОДУ УПОВІЛЬНЕННЯ В РЕЖИМІ ВІЛЬНОГО ВИБІГУ ШАХТНОЇ ПІДЙОМНОЇ УСТАНОВКИ	120
Чернишев В.І., Шечков С.І. (КП ДонНТУ) КОНТРОЛЬ БАГАТОДВИГУННИХ ЕЛКТРОПРИВОДІВ ГІРНИЧИХ МАШИН.....	124

Додатковою перевагою цього пристрою може бути те, що за допомогою частотно-регульованого електроприводу можна отримати збільшення максимальної продуктивності конвеєра на 20% за рахунок підвищення частоти до 60 Гц без заміни механічного обладнання.

Стимулюючим фактором впровадження частотно-регульованих електроприводів конвеєра є необхідність застосування асинхронного електродвигуна з примусовим охолодженням, щоб при регулюванні кутової швидкості нижче номінальної умови охолодження двигуна не змінювалися.

Впровадження частотно-регульованого електроприводу конвеєра потребує уважного ставлення до економічного обґрунтування, оскільки витрати в цьому випадку можуть бути досить значними, а терміни окупності – довгими.

Функції визначення вантажопотоку і вибору швидкості можуть бути виконані за допомогою мікроконтролера [2].

Висновки. Застосування частотно-регульованого електроприводу конвеєра, що забезпечує плавне регулювання лінійної швидкості стрічки, дозволяє отримати економію електроенергії при зміні вантажопотоку, що завжди спостерігається в умовах реального виробництва.

Важливе значення має також можливість плавного пуску конвеєра, що дозволяє суттєво збільшити термін експлуатації конвеєрної стрічки і іншого обладнання.

Використані джерела

1. Энергосберегающий асинхронный электропривод. Под ред. И.Я.Браславского. – М.: Academia, 2004. – 202 с.
2. Лукомский Л.В., Ставицкий В.Н., Обоснование системы автоматической стабилизации нагрузки участкового ленточного конвейера. Матеріали XI Міжнародної науково-технічної конференції «Автоматизація технологічних об'єктів та процесів. Пошук молодих» 2011 р. с. 55-57.

УДК 622.232

КУШНИР У.Л.; СЫНКОВ В.Г., д.т.н. (КИИ ДОННТУ) ПЕРСПЕКТИВЫ СОЗДАНИЯ ГОРНОПРОХОДЧЕСКОЙ ТЕХНИКИ НОВОГО ПОКОЛЕНИЯ

Представлені результати розрахунків необхідних швидкостей проведення підготовчих виробок в залежності від добового видобутку з очистного забою. Визначені найбільш актуальні напрямки розвитку горнопрохідницької техніки нового покоління.

На сегодняшний день угольная отрасль является одной из самых проблемных в промышленности Украины. Большинство угледобывающих предприятий характеризуются незначительной производственной мощностью и низким техническим уровнем. В Украине работают 164 шахты и три разреза, представляющих собой самый старый шахтный фонд среди стран СНГ: уровень износа оборудования превышает 80-90%. Более 80% угольных шахт работают без реконструкции свыше 20 лет, причём третья часть их них введена в эксплуатацию в довоенный период. С прибылью работают два десятка предприятий, остальные существуют за счет государственных дотаций [1].

В ближайшее время в Украине магистральным направлением развития угольной отрасли станет создание высокопроизводительных угольных шахт нового технического

уровня типа «шахта-лава», оснащенных техникой нового поколения (очистные комбайны УКД-300, КДК500 и КДК700; струговые установки УСБ96 и УСД700; скребковые забойные конвейеры КСД-26В, КСД-27, КСД-28, КСД-210), позволяющей резко интенсифицировать добычу угля из лав от 2 до 10 тыс. тонн в сутки и более [2]. Важнейшим условием для этого является своевременная подготовка очистных забоев.

В этой связи, очень значимым представляется обоснование перспективных направлений совершенствования проходческой техники [3,4], способной существенно увеличить темпы проведения подготовительных выработок.

Для обеспечения условия непрерывности добычи с заданным уровнем необходимо, чтобы к моменту окончания работы лавы была подготовлена и оснащена оборудованием новая (рис. 1), т.е. соблюдалось условие [5]:

$$T_{пл} < T_{от} \quad (1)$$

где $T_{от}$ – количество рабочих дней для отработки очистного забоя;

$T_{пл}$ – длительность подготовки выемочного столба.

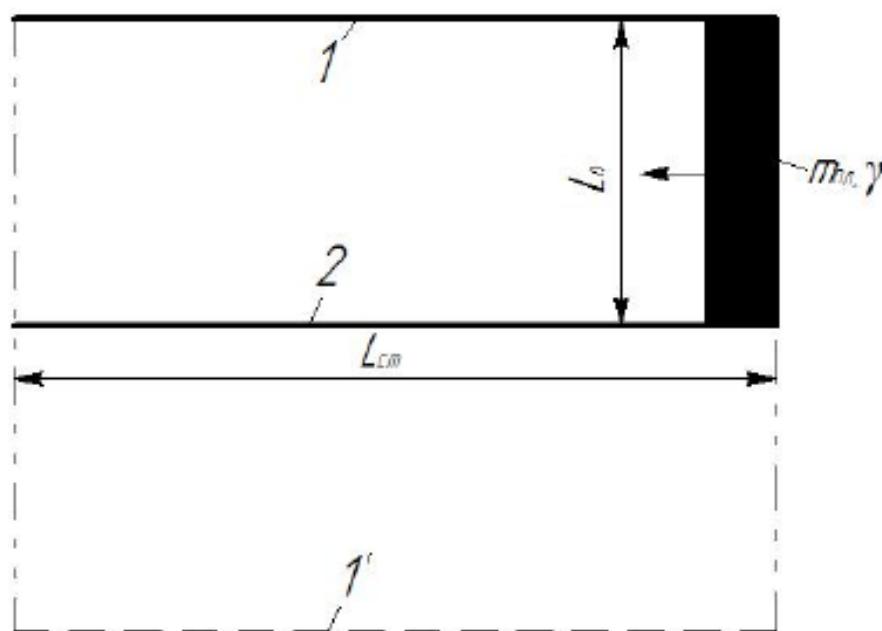

Рисунок 1 – Схема к определению требуемых скоростей проведения подготовительных выработок: 1 – вентиляционный штрек; 2 – откаточный штрек; 1' – вентиляционный штрек нового столба

Величина $T_{от}$ может быть определена:

$$T_{от} = \frac{\gamma \cdot m \cdot L_{з} \cdot L_{от}}{Q_{сут}}, \text{ раб. дней}, \quad (2)$$

где γ – плотность угля в массиве, т/м³;

m – мощность пласта, м;

$L_{з}$ – длина очистного забоя, м;

$L_{ст}$ – длина выемочного столба, м;

$Q_{сут}$ – суточная добыча из очистного забоя, т/сут.

Длительность подготовки выемочного столба принимается по зависимости:

$$T_{ст} = \frac{L_{ст}}{V} + T_m, \text{ раб. дней}, \quad (3)$$

где V – суточная скорость проходки штрека, м/сут;

T_m – затраты времени на нарезку лавы и монтаж механизированного комплекса.

С учётом вышесказанного:

$$\frac{L_{ст}}{V} + T_m < \frac{\gamma \cdot m \cdot L_a \cdot L_{ст}}{Q_{сут}}, \quad (4)$$

откуда требуемая скорость проведения подготовительных выработок в зависимости от заданной суточной добычи из очистного забоя составит:

$$V = \frac{Q_{сут}}{\gamma \cdot m \cdot L_a - Q_{сут} \cdot \frac{T_m}{L_{ст}}}, \text{ м/сут.} \quad (5)$$

Для расчёта требуемых скоростей проходки были приняты следующие исходные данные (табл. 1) [2, 5].

Таблица 1

Показатель	Значение
Суточная добыча из очистного забоя, т/сут.	2-10
Мощность пласта, м	1,5; 2,0
Длина очистного забоя, м	200; 250
Длина выемочного столба, м	1500; 2500
Затраты времени на нарезку лавы и монтаж механизированного комплекса, дн.	30; 40
Плотность угля в массиве, т/м ³	1,3

С учётом вышесказанного, были рассчитаны требуемые скорости проведения подготовительных выработок в зависимости от суточной добычи из очистного забоя (рис. 2).

Анализ зависимостей показал, что снижение длины очистного забоя и мощности пласта приводит к увеличению скоростей проведения подготовительных выработок при одной и той же суточной производительности и прочих равных условиях (рис. 2, а), а увеличение длины выемочного столба и сокращение времени на монтаж оборудования, напротив, обеспечивает их снижение (рис. 2, б).

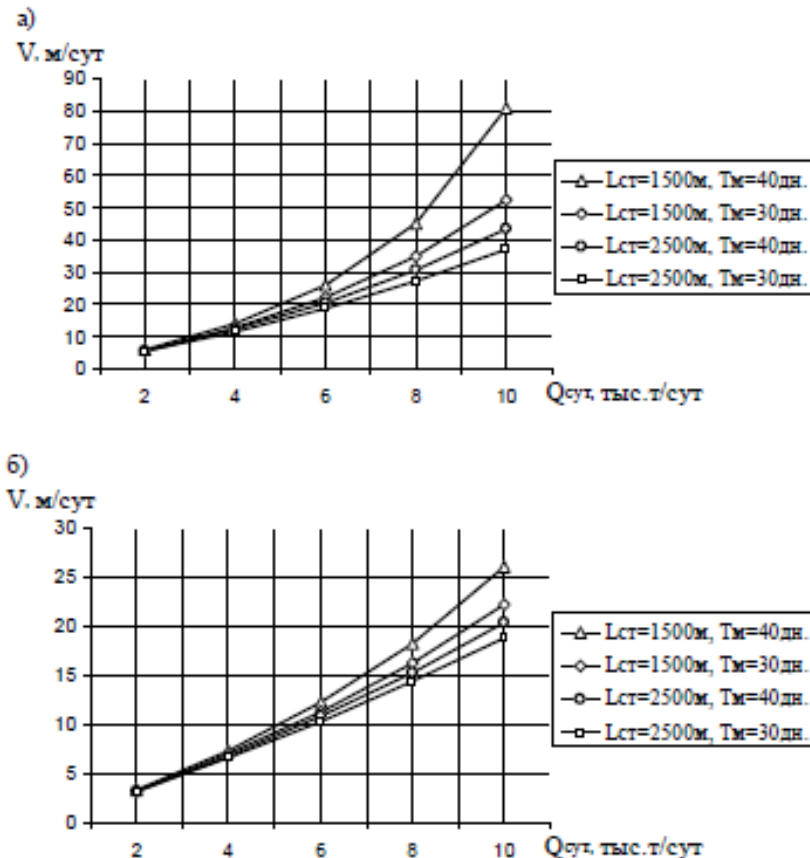

Рисунок 2 – Графики зависимостей требуемых скоростей проведения подготовительных выработок от суточной добычи при длине очистного забоя и мощности пласта соответственно 200м и 1,5м (а); 250м и 2м (б)

Выводы: Для обеспечения высоких скоростей проходки комбайн должен проектироваться как мехатронная система с интеллектуальной системой управления, обеспечивающей наряду с прочими функциями:

- высокое качество реализации сложных и точных движений исполнительного органа;
- автоматизацию вспомогательных операций проходческого цикла с максимальным их совмещением по времени с разрушением забоя;
- комплексную техническую диагностику состояния основных систем комбайна;
- эффективное регулирование нагрузки на привод исполнительного органа с обеспечением рациональных режимов разрушения забоя и характера нагружения элементов конструкции.

Литература

1. Касьян Н. Н., Петренко Ю. А., Новиков А. О. О перспективах применения анкерной крепи на угольных шахтах Донбасса // Наукові праці ДонНТУ. Серія «Гірничо-геологічна». Вип. 10 (151). – 2009 р. – 109-115 с.
2. Косарев В. В. Современные средства механизации проведения выработок с анкерной крепью // Уголь Украины. – 2003. – № 12.
3. Литвинский Г.Г. Комбайн проходческий фронтальный КПФ «MIR» // Уголь Украины. – 2005. – № 7.

4. Сынков В.Г., Кушнир У.Л. Модернизация узла диафрагмы комбайна проходческого фронтального КПФШ «MIR» // Проблеми гірничої технології: матеріали регіональної науково-практичної конференції, Красноармійський індустріальний інститут ДонНТУ, 30 листопада 2012 р. – Донецьк: Цифрова типографія, 2012. – 392 с.

5. Семенченко А.К., Семенченко Д.А., Хиценко Н.В., Шабаев О.Е. Перспективы развития проходческих комбайнов. – Донецк: ДонНТУ, 2008.